

V/HTA

Arviointikertomus 2025
Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus 2025

Vihdin kunnan nykyinen tarkastuslautakunta aloitti toimikautensa 1.6.2025. Kausi päättyy 31.5.2029. Tämä arviointikertomus on nykyisen tarkastuslautakunnan ensimmäinen. Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja, yksi jäsen ja yksi varajäsen vaihtuivat kunnanvaltuuston päätöksillä 29.9.2025 § 85 ja 23.3.2026 §.

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Työn pohjana on valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan kunnan dokumentaation ja viranhaltijahaastatteluiden perusteella. Tavoitteiden arvioinnin lisäksi tarkastuslautakunta arviointitehtäviin kuuluu kunnan toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi.

Arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta tuo esille, miten kunta on hoitanut kuntalain mukaista tehtävää sekä esittää valtuustolle omat havaintonsa tarkastuksensa perusteella. Tarkastuslautakunnan havainnoissa nostetaan esiin sekä kehityskohteita että onnistumisia.

Vihdissä 27.5.2026

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävä, toiminnan tarkoitus ja tavoite

Kuntalaki

- 121 § Tarkastuslautakunta
- Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:
  - 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
  - 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
  - 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
  - 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
  - 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
  - 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.
- Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.
- Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 23.3.2026 alkaen:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Arja Uusitalo (pj.)	Camilla Bonden
Jemina Viherkanto (vpj.)	Janne Ripatti
Mikko Mäkelä	Maritta Taskinen
Kimmo Katava	Ville Ollikainen
Sabrina Harri	Satu Sandell

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Merja Myllyniemi.

Valtuuston valitsemana tilintarkastajana on toiminut BDO Auditor Oy:n vastuullinen tilintarkastaja HT/JHT Krister Rehn.

Tarkastuslautakunnan esteellisyydet

- Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ei ole voinut toimia kunnanhallituksen alaisien toimialojen osalta arvioimassa tarkastuskertomuksessa kunnan toimintaa (arviointikertomuksen valmistelun yhteydessä). Tämän lisäksi hän ei ole voinut toimia tarkastuslautakunnan puheenjohtajana tilinpäätöksen päätöksenteossa, sillä ko. pykälässä esitetään vastuuvapauksen hyväksymistä kunnanhallitukselle, johon hän on alkuvuoden 2025 osalta kuulunut.

Toimintamuodot ja painopisteet

- Tarkastuslautakunta kokoontui syksyn 2025 ja kevään 2026 aikana 12 kertaa
  - Kokouksissa arvioitiin kunnan toimia lautakunnan jäsenten vastualueiden mukaisesti
  - Tilintarkastaja Krister Rehn osallistui 11.2., 11.3. ja 20.5. lukuunottamatta kaikkiin kokouksiin
- Arviointia varten kuultiin viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä seuraavasti:
  - kunnanjohtaja Erkki Eerola 22.10.2025
  - hallintojohtaja Essi Piirorjärvi 19.11.2025
  - tietohallintopäällikkö Jukka Tamminen 14.1.2026
  - sisäinen tarkastaja Heli Hongisto 14.1.2026
  - elinvoimajohtaja 11.2.2026
  - tekninen johtaja Ville Könönen 11.3.2026
  - sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen 11.3.2026
  - Kunnanjohtaja, hallintojohtaja, sisäinen tarkastaja ja kunnanhallituksen puheenjohtajisto 1.4.2026
  - kunnanjohtaja Erkki Eerola ja talousjohtaja Jere Laine (tilinpäätös 2025) 1.4.2026
  - henkilöstöjohtaja Nora Viljanen (henkilöstöraportti 2025) 22.4.2026

Sidonnaisuusilmoitusten valvonta

- Kuntalain mukaan määrätyillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on 1.6.2017 alkaen ollut velvollisuus ilmoittaa julkisesti sidonnaisuuksistaan.
- Vihdin kunnan julkaistut sidonnaisuusilmoitukset ovat luettavissa kunnan verkkosivuilla osoitteessa: vihti.fi/kuntana/hallinto-ja-paatoksenteko/sidonnaisuusrekisteri/
- Tarkastuslautakunnan huomiot: Sidonnaisuusrekisteri vaihtoi järjestelmää 10.11.2025. Ilmoituksia tuli 12/2025 mennessä 55 kappaletta. Kaikki ilmoitusvelvolliset julkaistaan kunnan internetsivuilla ajantasaisesti. Kun ilmoitusta ei ole palautettu, kirjataan velvollisen osalta DNS.

Talouden arviointia

Tulot

Ulkoiset toimintatuotot TA25 17.1, MTA25 22.1, TP25 18.6 M€ ja **poikkeama MTA vs. TP -3.5 M€**

Verotulot nousivat 1.15 % eli n. 0.8 M€ edellisestä vuodesta, mutta olivat **MTA:ta 0.5 M€ alhaisemmat**. Syy mm. heikko työllisyyskehitys.

Valtionosuudet 19.4 M€ **ylittivät MTA:n 0.6 M€ (+3.0 %)**. Kasvua edellisvuoteen verrattuna 1,4 M€ eli 7,5 %

Kulut

Ulkoiset toimintakulut olivat TA25 -95,7 M€, MTA25 -96.7 M€, TP25 -95.0 M€ eli **-1.8 % MTA:ta pienempi ja kasvua edellisestä vuodesta 4,6 M€ (+5.1 %)**

Toimintakate TA25 -78.2, MTA25 -74.2, TP25 -76,1 M€ eli ero **MTA25 vs. TP25 +1.9 M€ ja vs. 2024 71.8 M€ eli +5.6 M€**

Tilikauden 2025 tulos oli **2,4 M€ ylijäämäinen**, mutta **jäi MTA25:stä 0.8 M€**. Tulos heikkeni edellisvuoteen verrattuna noin miljoonalla eurolla.

- Työttömyysaste oli vuoden 2025 lopussa 10.1 % (vuoden 2024 lopussa 9.2 %)
- Asukasluku 28 806, väestön muutos +57 edellisestä vuodesta, luonnollinen väestön lisäys -49 henkilöä.
- Lainat ja vuokravastuut 3789 €/asukas (2024 3455 €/asukas), lainakanta 107,589 M€ 31.12.2025
- Vuosikate jäi MTA25stä 1.4 M€, ja oli /asukas 445 € (2024 539 €). Vuosikate heikkeni n. 2.7 M€ edelliseen vuoteen verrattuna.

Tarkastuslautakunnan huomiot

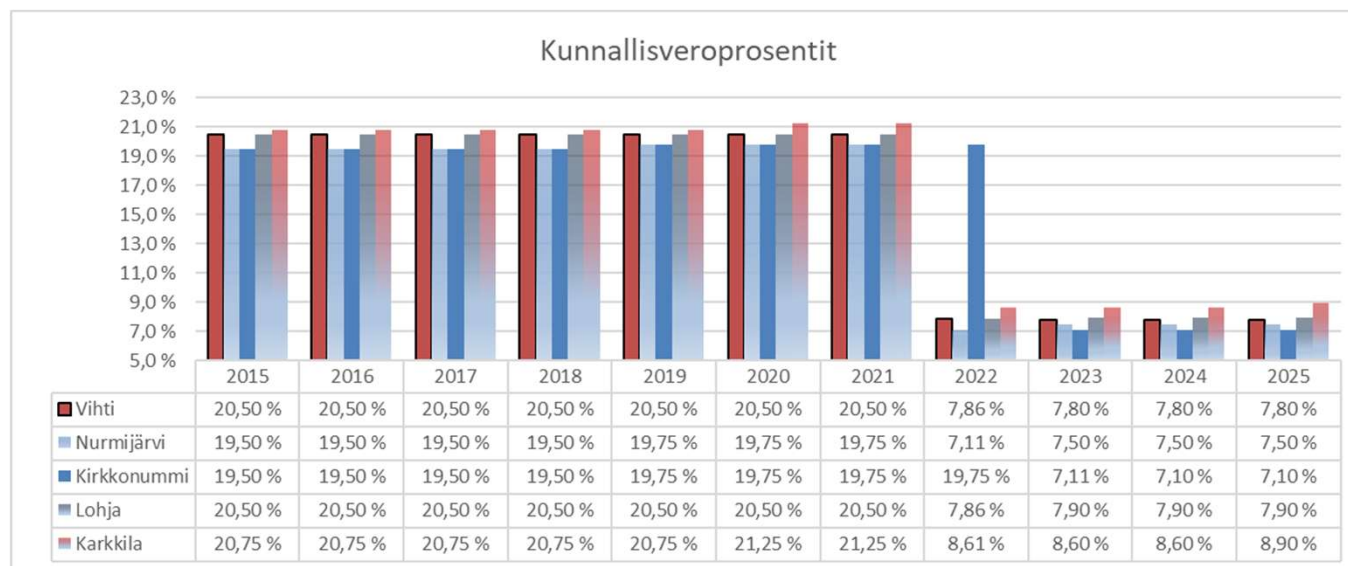
- Tilikausi oli ylijäämäinen kuudetta vuotta peräkkäin. Vuosi 2025 toteutui kokonaisuutena kuitekin muutettua talousarviota heikompana.
- Kunnan väkimäärä on kehittynyt lievästi suotuisasti, ja verotulot lievässä nousussa, mutta jäivät alle muutetun talousarvion.
- Vihdin työttömyysaste 10.1 % on korkea ja trendi oli nouseva vuoden lopulle ollen kuitenkin valtakunnan (13 %) ja Uudenmaan (12.8 %) keskiarvoa alhaisempi.
- Toimintakulujen kasvu vuodesta 2024 oli 5.11 % ja se oli korkeaa tasoa (inflaatio v. 2025 0.3 %). Selitykseksi on todettu henkilöstökulujen nousu mm. Palkan korotukset ja kuntien tehtävien laajennukset eli TE-palvelu-uudistus ja työttömyysturvan laajentuminen kuntien maksuosuudessa. Kulut jäivät kuitenkin alle muutetun talousarvion.

Veroprosentin kehitys

- Kuntien keskimääräinen kunnallisveroprosentti vuonna 2025 oli 7,54 % ja Vihdissä 7.80 %.
- Kunnallisverotulot TP25 70,7 M€, 99,3 % MTA:sta , 97,1 % Tasta ja nousivat v. –24 verrattuna n. 0.8 M€.

Tarkastuslautakunta:

- Vihdin kunnanllisveroprosentti on keskimääräistä korkeampi, vaikka kunta pystyi vuonna 2023 laskemaan veroprosenttitasoa.
- Vertulot vuonna 2025 olivat lähellä tavoitetasoa, ja taso oli lievästi nouseva vs. 2024.

VASTUULLINEN TALOUDENPITO

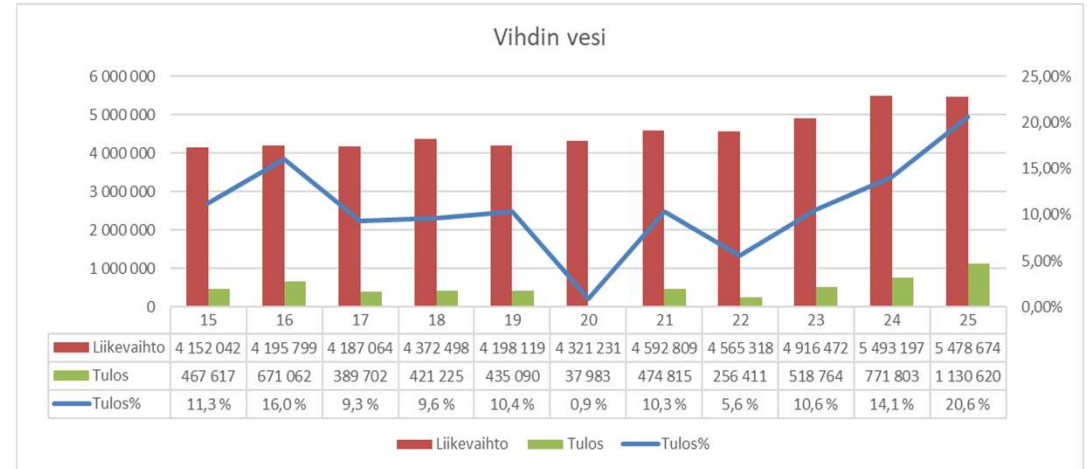
Strateginen tavoitetaso saavutettu strategiakaudella

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	TAVOITETASO
Konsernin kumulatiivinen ylijäämä lisääntyy	Tilinpäätös	954 € / asukas (2021)	1 246 € / asukas (2022) 1 784 € / asukas (2023) 1 899 € / asukas (2024) 1 904 € / asukat (2025)	Vähintään 1000 € / asukas
Investointien omarahoitus pysyy vahvana strategiakaudella (Vuosikate / Investointien omahankintameno)	Tilinpäätös	69,44 % (2018-2021)	92,5 % (2022-2025)	Yli 70 % koko strategiakaudella
Konsernin lainakanta kasvaa hallitusti	Tilinpäätös	4280 € / asukas (2021)	4 649 € / asukas (2022) 3 585 € / asukas (2023) 3 466 € / asukas (2024) 3 684 € / asukas (2025)	Alle 4500 € / asukas
Kuntaverotuksen taso ei kasva	Tilinpäätös	20,50 % (2022)	7,86 % (2023) 7,80 % (2024) 7,80 % (2025)	7,86 % tai alle*

*) Huomioiden soteuudistuksen muutokset kuntaverotukseen

Vihdin vesihuoltolaitos

- Vihdin kunta on jättänyt ympäristölupahakemuksen uudesta Nummelan jätevedenpuhdistamosta AVI:lle v. 2023, luvan käsittely kestää 2-4 vuotta.
  - Jos ympäristölupaa ei saada, on ainoa vaihtoehto edistää siirtoviemärin rakentamista Espoon Blominmäen puhdistamolle.
  - Vihti on vastannut loppuvuodesta 2024 mm. Siuntion ja ELY-keskuksen tekemiin huomautuksiin lupahakemuksesta.
  - Nykyisen puhdistamon ympäristöluvalle on haettu kolmen vuoden jatkoaikaa vuoteen 2029.
- Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon saneeraustapaa suunnitellaan edelleen.
  - Uudet vaatimukset tulevat voimaan v. 2026 alusta, ja niitä ei ilman saneerausta pystytä täyttämään, tämän vuoksi uusien vaatimusten täyttämiseen on haettu kolmen vuoden lisäaikaa.
- Vesihuoltolaitos jatkanut tutkimuksia lisäveden hankkimiseen, koska nykyiset vedenottamot eivät riitä tuleviin tarpeisiin.
- Uusia liittymiä tuli 41 kpl (61 kpl v. 2025), liittymismaksuja saatiin yhteensä 234214 € (385 538 € v. 2024).
- Toiminnalliset tavoitteet toteutuneet osittain: saneeratut vesijohdot 35 % tavoitteesta ja saneeratut jätevedenpuhdistamot 50 % eli 1 kahden sijasta. Muuten lähinnä toteutuneet.**
- Taloudelliset tavoitteet saavutettu: TA/MTA +1,1 TP25 +1,1 TP25 +3,8% parempi kuin MTA.**
- Investoinneista toteutui noin 89 % (87 % v. 2024).**

Tarkastuslautakunta huomiot:

- Vesihuoltolaitoksella ja samalla Vihdin kunnalla on edessä merkittäviä investointeja ja päätöksiä lähivuosina. Tilanne on avoin liittyen luvan käsittelyviiveisiin LVV:ssä ja hallinto-oikeudessa.
- Etelä Nummelan puhdistamon lupa on hallinto-oikeuden käsittelyssä. Jos lupaa ei saada ei ole kuin yksi vaihtoehto.
- Tulos on parantunut edellisestä vuodesta, toiminnalliset tavoitteet osittain toteutuneet, taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Kunnan konserni ja tytäryhteisöt

- Virallisesti Vihdin kuntakonserniin kuuluu vain tytäryhtiöt (kunta omistaa yli 50%) ja kuntayhtymät.
  - Kuntakonserniin kuuluvat nyt seuraavat tytäryhtiöt ja kuntayhtymät
    - Nummelan Aluelämpö Oy, kunnan omistus 60 %,
    - Nummelanharjun Energia Oy, kunnan omistus 100%
    - Nummelan Teollisuustalo Oy, kunnan omistus 100 %
    - Palman Tieto-Taito-Keskus Oy, kunnan omistus 100 %, yhtiö sulautetaan tontin myynnin yhteydessä
  - MUITA mm. :
    - Länsirata Oy, kunnan osuus 4,84%
    - Kaarikeskussäätio
    - TE-palveluiden järjestäminen Kirkkonummen, Inkoon ja Vihdin kesken
    - Rosk`n Roll` 10,3 %
    - Kunta-asunnot
    - Luksia 23,63
    - Uudenmaanliitto 2,13%

Tarkastuslautakunta:

- Nummelan Aluelämpö Oy:n ja Advenin välinen yhteistyö on saatu toimimaan vuoden 2025 aikana.
- Kaarikeskussäätion hoivakoti on valmistunut Vihdin kirkonkylään.
- Rosk`n Roll keskitetty jätehuolto ja lokakeräys aiheuttaa ajoittain keskustelua palvelun toimimattomuudesta.
- **Nummelan teollisuustalo oyn fuusioitumista Vihdin kuntaan ei saatu toteutettua aikataulussa vaan toteutui vasta vuodenvaihteen –25-26 aikana.** Siirrolla on useita vaikutuksia konsernin talouden rakenteeseen. Kunnan taseesta poistuu merkittävä määrä suurten palvelukiinteistöjen ylläpitoon ja peruskorjauksiin liittyvää korjausvelkaa sekä tulevia investointitarpeita. Samalla poistuvat näihin kiinteistöihin liittyvät ylläpitokustannukset ja muut operatiiviset menot kunnan käyttötaloudesta. Toisaalta kunnan omat kiinteistötuotot vähenevät, sillä siirrettyjen kiinteistöjen vuokratuotot kirjautuvat jatkossa Vihdin Toimitilat Oy:n liiketoimintaan konsernin sisällä.

Investoinnit

- Investointien määrärahojen sitovuustaso on talousarviossa määritelty toiminnoittain. Kokonaisuutena: TA –24,7 M€ , MTA - 18,5 M€ , TP25 –17,8 M€, toteuma MTA:sta 94.6 % , TA:sta 72 %
- Suurimpia investointeja:
  - Yhdyskuntatekniikan investointien toteuma noin 12,6 M€, muutettuun talousarvioon nähden noin 0,5 miljoonaa euroa pienempi. Investointeja saatiin edistettyä odotettua paremmin
  - Tilapalveluiden investointien nettototeuma oli n. 3,2 M€, muutettuun talousarvioon nähden 237 292 euroa pienempi.
  - Vihdin Veden verkoston rakentaminen & uusiminen
  - Maa-alueita hankittiin noin 96,03 ha, noin 2,2 M€ arvosta.
- Toteumapoikkeamia: Vihdin kirkonkylän VPK:n paloasema 11.3 %, kiinteistöjen energiajärjestelmien muutokset 66 % , kalustohallit/liikuntapaikkatuotanto 37 % TA/MTA:sta

Tarkastuslautakunta:

- Merkittävä riski on, että investoinnit eivät tuota odotettua tulonmuodostusta tai väestönkasvua, joka nostaa kunnan taloudellista painetta.
- **Investoinnit toteutuivat jokseenkin suunnitellun suuruisina (n. 95 % nettona katsottuna muutettuun TA verrattuna)**
- Investoinnit tulevat jatkumaan merkittävinä tulevina vuosina, koostuen mm. Nummelan vedenpuhdistusratkaisun uusimisesta, Länsiradasta ja sen ympärille rakennettavan infrastruktuurista ja suunnitelmalistalla on useita muitakin hankkeita – onkin ilmeistä, että investoinneissa joudutaan tekemään valintoja ja aikatauluttamaan niitä

Havainnot taloushallinnon prosesseista

Tarkastuslautakunta:

- Vihdin kunnassa on v. 2025 ollut taloushallinnon uudistus taloushallinnon omaksi toiminnaksi siirto Sarastialta. Tämä on ollut onnistunut muutos.
- Vihdin kunnanvaltuusto 17.3.2025 § 11 on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Konsernitasolla sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ohjataan myös Vihdin kunnan konserniohjeella, jonka valtuusto on hyväksynyt 18.3.2024 § 17. Tämän lisäksi hallitus on ohjeistanut sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta ja määrännyt tekemään vuosittaisen riskikartoituksen, joka valmistui vuoden 2025 lopulla.
- **Kunnan riskikartoituksessa on noussut sisäisen riskinä talouden johtamisen ja seurannan prosessit. Tämä kuvastaa huolta talouden seurannan, ohjauksen ja ennakoinnin riittävydestä tilanteessa, jossa kunnan menot kasvavat nopeammin kuin tulot. Verotulojen kehitys ja työllisyyden kehitys nousivat vuoden 2025 arvioinnissa merkittäviksi taloudellisiksi riskeiksi.**

Vastuullinen taloudenpito

Tarkastuslautakunta:

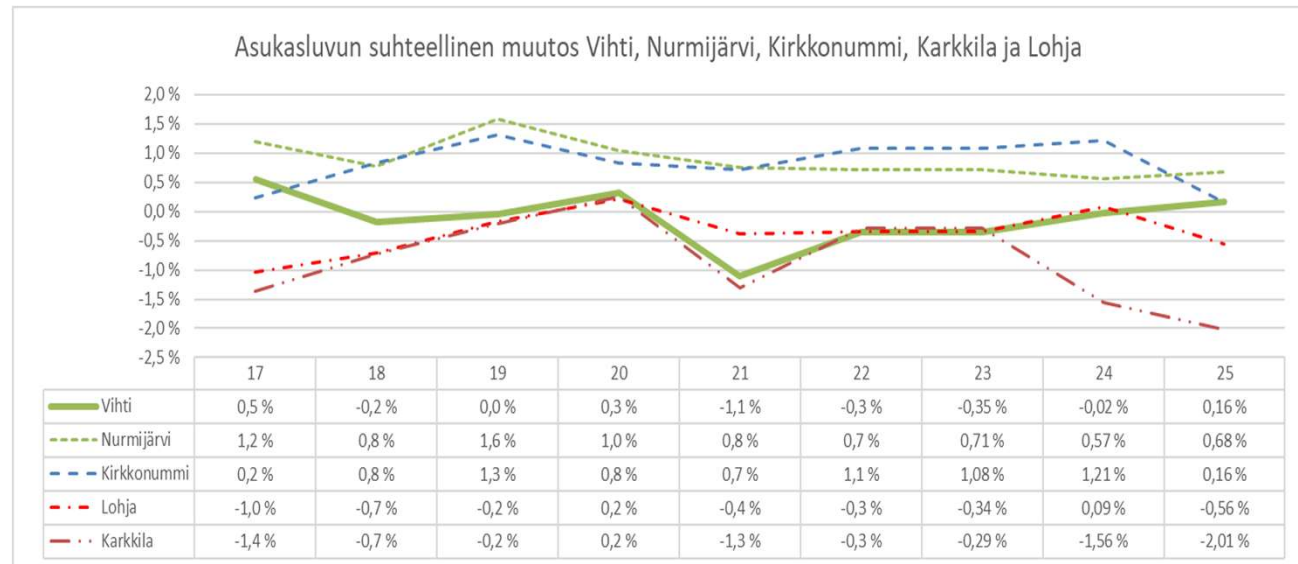
- Tilikauden tulos ylitti alkuperäisen talousarvion, mutta jäi muutetusta talousarviosta. Tulevat vuodet tulevat kuitenkin olemaan haastavia ja ennuste on, että kunnan tulos kääntyy alijäämäiseksi mahdollisesti jo v. 2027. Vihdin tuleva kehitys edellyttää talouden pitkäjänteistä tasapainottamista, investointien hallittua jaksottamista ja väestörakenteen muutoksiin reagoivaa palvelusuunnittelua ja tarkaka ennakoarviointia mm. Investointien suhteen. Länsiradan edistäminen ja jätevesipuhdistamon toteuttaminen muodostavat kunnan pitkän aikavälin strategisia kulmakiviä, mutta niiden lisäämä taloudellinen paine on otettava huomioon tulevaisuuden päätöksenteossa.
- Talousraportoinnissa ja –ohjauksessa on edelleen kehitettävää
  - Mittareiden asettaminen ja toiminnan suunnittelu ja seuranta sekä parhaaseen tietoon perustuvien ennakoarviointien tekeminen mm. investointien osalta.
  - Talousjohdon on tuettava vahvemmin valmistelua ja päätöksentekoa, ja operatiivisen johdon tulisi jatkossa entistä paremmin varmistaa talousjohdon valmiutta palvella myös tarkastustointa arvioinnin ja tilintarkastuksen loppuvaiheessa.

Vihdin kunta ei kuntalain mukaan ole erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa

- Kuntalain 118§:n mukaan säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä
- Vihdin kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut osoittavat tasapainoisen talouden tunnusmerkkejä.

Asukasluvun kehitys

- Asukasluvun kehittyminen ei ole tavoitellulla tasolla.
- Vuoden 2025 lopussa Vihdin kunnassa oli 28 856 asukasta.
- Asukasluku kasvoi +57 henkilöllä, tavoite oli yli 30 000 asukasta strategiakauden lopussa, jota ei saavutettu.
- Lohjalla ja Karkkilassa laskeva trendi.

Tarkastuslautakunta:

- Asukasluvun väheneminen on pysähtynyt, mikä on positiivinen merkki verrattuna kolmeen edelliseen vuoteen.

Huom! Lohjan asukasluvussa huomioitu vuonna 2013 tehdyt kuntaliitokset Karjalohjan ja Nummi-Pusulan kanssa.

HELSINGIN SEUDUN KASVUKUNTA

Asukasluvun kasvutavoite
ei toteutunut strategiakautena.

Nettomuuttotavoite
ei toteutunut strategiakaudella,
mutta 2025 suunta on
positiivinen.

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	TAVOITETASO
Asukasluku kasvaa	Tilastokeskus	29 241 (31.12.2021)	28 913 (2022) 28 812 (2023) 28 806 (2024) 28 856 (2025)	Vähintään 30 000 (2025)
Kuntien välinen nettomuutto on positiivinen strategiakaudella	Tilastokeskus	-51 asukasta (2018-2021)	-364 (2022) -218 (2023) -33 (2024) 47 (2025) -568 asukasta (2022-2025)	ENNUSTE

Helsingin seudun kasvukunta

Tarkastuslautakunta:

- Asukasluvun muutos ja nettomuutto olivat positiiviset v. 2025, mikä on kuitenkin parannus aikaisempiin vuosiin.
- Tulevaisuuden strategia nojaa vahvasti Länsiradan merkityksen varaan asukasluvun kasvutavoitteen osalta.
- Myös muita toimia on ehdottomasti tehtävä: mm. asuntorakentaminen, yritykset ja työpaikkaomavaraisuus.

HYVINVOIVAT VIHTILÄISET

Tarkastuslautakunta:

- Mittareiden valossa merkittävää kehitystä vihtiläisten hyvinvoinnissa ei ole tapahtunut strategiakauden aikana, ja tavoitteisiin ei ole päästy lukuunottamatta lapsiystävällinen kunta statusta.
- Mittareita tarkemmin tarkasteltaessa kuntalaisten hyvinvoinnin eteen tehtävä johtamistyö ja huomioiminen päätöksenteossa vaatii kehittämistä ja samoin sitouttaminen siihen.
- Kuntalaisten osallisuuden kehittämistä pitää myös erityisesti edelleen tehdä.

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	TAVOITETASO
Tyytyväisyyden lisääntyminen asuinkuntaan	Kuntabarometri	3,41 (2021) vertailukuntien keskiarvo 3,61 (2021)	3,46 (2022) 3,41 (2023) 3,45 (2024)* Ka. 3,50(2022) 3,63 (2023) 3,64 (2024)*	Yli vertailukuntien keskiarvon (3,61 vuonna 2021)
Lapsiystävällinen kunta - tunnustuksen saaminen	Unicef	-	Toimintasuunnitelmaa toteutettu (2022-2025) Edennyt aikataulun mukaan ja Vihti sai tunnustuksen maaliskuussa 2025. Kehitystyötä jatketaan.	Tunnustuksen saaminen
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (TEA-viisari)	TEA-viisari	60 (2021) Koko maa 68 (2021)	64 / Koko maa 69 (2022) 65 / Koko maa 70 (2023) 59 / Koko maa 69 (2024) 61 / Koko maa 72 (2025)	Yli 70
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE-kerroin)	Kuntien HYTE-kerroin	69 (2021) Koko maa 57,55 (2021) Korkein tulos 77 (2021)	64 (2022) 69 (2023) 64 (2024) 68 (2025)	Yli 75

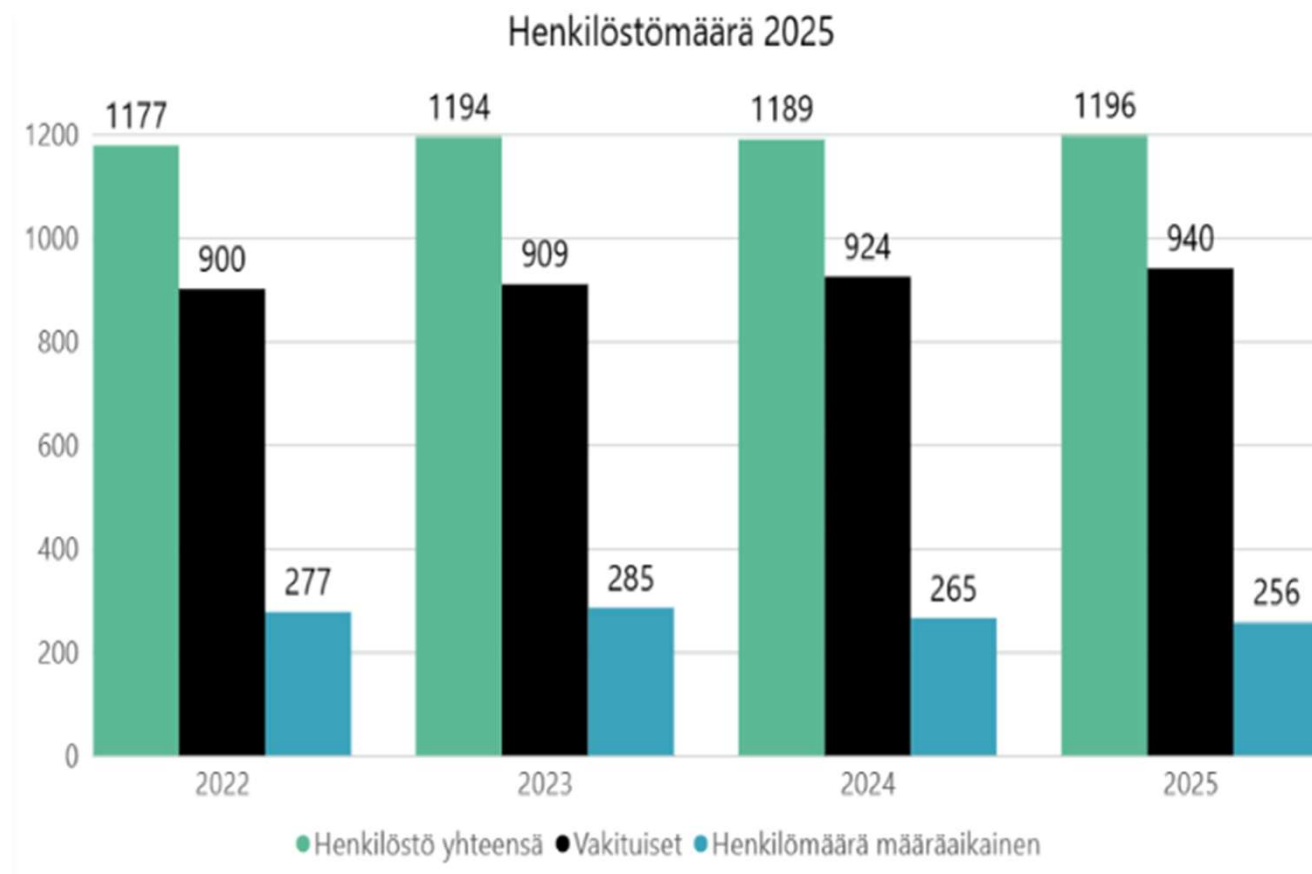
*) Kuntapalvelututkimus valmistui 14.2.2025 eikä uutta tutkimusta laadittu enää vuoden 2025 aikana

Henkilöstömäärä on kasvanut 7 hengellä vuodesta 2024

Henkilöstö

Henkilöstömenojen osuus kunnan ulkoisista toimintakuluista oli vuonna v. 2025 61,7%.

MTA 59.0 M€, TP25 58,6 M€ (-0.01 % vs. MTA, tilinpäätöstaulukossa puuttuu alkuperäinen TA luku) ja TP25 vs. 24 +3.1 %

HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ

- Kunnan oma henkilöstöohjelma vuosille 2024 ja 2025 on hyväksytty tammikuussa 2024. Kuntastrategiassa on määritetty keskeisiksi tavoitteiksi työhyvinvoinnin paraneminen, psyykkisistä syistä johtuvien sairauspoissaolosten väheneminen sekä lähtövaihtuvuuden pieneneminen.
- Henkilöstöohjelman täytäntöönpano on ollut edistysaskel ja lähtövaihtuvuuden pienenemiseen liittyen tavoitteena on ollut erityisesti rekrytoinnin sekä perehdytysprosessin kehittäminen.

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	TAVOITETASO
Työhyvinvointi paranee	Työhyvinvointikysely 2022, 2024 (asteikko 1-4)	3, 42 (2020)	3,42 (2022) 3,13 (2024)	yli 3,5
	Sosiaalisen pääoman mittaus 2023 (asteikko 1-5), 2025 (asteikko 1-4)	4,06 (2021)	3,02 (2025) 4,06 (2023)	yli 4,2
Psyykkisistä syistä johtuvat sairauspoissaolot vähenevät	Henkilöstöraportti	4326 päivää / vuosi (2021)	4365 (2022) 2714 (2023) 3 338 (2024) 3375 (2025)	Alle 3000 päivää / vuosi
Lähtövaihtuvuus pienenee (ilman eläköitymislukuja)	Henkilöstöraportti	10,2 % (2021)	11,3% (2022) 6,9 % (2023) 6,8% (2024) 6,2% (2025)	Alle 7,5 %

Henkilöstö - tarkastuslautakunnan huomiot

- Kunnan henkilöstöjohtaja vaihtui v. 2025. Muutosprosessi aiheutti jonkin verran katveja toiminnassa.
- **Työhyvinvoinnin mittareissa ei ole saavutettu tavoiteltua tasoa.** Työhyvinvointikyselyn tulokset ovat olleet laskussa. Tulokset on esiteltävä avoimesti ja huomioitava kehitystyössä edelleen. On hyvä, että yksiköissä on tehty kehittämissuunitelmat tilanteen kääntämiseksi ja niiden tuloksia on seurattava jatkossa. Henkilöstön hyvinvoinnin eteen tehtävä työ on jatkuvaa kehittämistä. On tärkeää varmistaa organisaation toiminnan hyvät edellytykset ja tiedonkulku. Yhteistyö työyksiköiden välillä on saatava vieläkin paremmaksi. Henkilöstön tasapuolinen/yhdenvertainen kohtelu on keskeistä.
- Edelleen on tärkeää kehittää esihenkilötyön osaamista. Selvät tavoitteet, seuranta ja palautteet lisäävät työn merkityksellisyyttä ja työtyytyväisyyttä.
- Sairauspoissaolojen määrä kääntyi kokonaisuudessaan hiukan kasvuun (huomioiden ilman todistusta pidetyt poissaolot) verrattuna vuoteen 2024 ja oli hieman kuntien keskiarvotason yläpuolella. Pidempien sairaslomien (yli 30 päivää) oli kuntien tavanomaista tasoa alhaisempi 8.9 %, mikä on luonnollisesti hyvä asia.
- **Lähtövaihtuvuus on saatu kokonaisuudessaan tavoitteeseen**, mutta vakinaisen henkilökunnan osalta lähtövaihtuvuus on korkeampaa.
- **Psyykkisistä syistä johtuvien sairaslomien määrä on 19.4 %** kaikista poissaoloista ja määrä on ollut kasvussa vuodesta 2023. Tässä **ei ole päästy tavoitteeseen**, vaikka esihenkilötyöhön tämän suhteen onkin panostettu. Tätä pitää edelleen jatkaa.

KOTI YRITYS-ELÄMÄLLE

Tarkastuslautakunta:

- Yrittäjien tyytyväisyydessä on tapahtunut parannusta 2022 vs. 2024, tuoreita lukuja ei ole. Jäädään kauas tavoitetasosta
- Työpaikkojen määrä ei ole tavoitetasossa
- Tilanteen parantaminen vaatii aktiivista monikanavaista toimintaa ja vahvaa markkinointia ja lobbausta. Yritysten tulo kunnan alueelle on tehtävä mahdollisimman helpoksi ja houkuttelevaksi.
- v. 2025 Microsoftin hankkeen kautta tulevat työpaikat toteutuvat osittain viiveellä. Rakennushankkeen aikaiset työpaikat vuoden 2025 lopussa olivat n. 1000 kpl.
- Toinen maininnan arvoinen yritys, joka aloitti Vihdissä 2025, oli McDonalds Nummelassa.

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	TAVOITETASO
Työpaikkojen lukumäärä kasvaa	Tilastokeskus	8141 (2019)	7 874 (2020) 8 025 (2021) 7 998 (2022) 7 697 (2023)	Yli 8 350
Yrittäjien tyytyväisyys lisääntyy	Yrittäjien kuntabarometri	2,80 (2020), koko maan ka 2020 oli 2,97	2,75 (2022) 3,2 (2024)	Yli 3,5

Tavoitteet jääneet toteutumatta.

Työpaikkaomavaraisuus on 57.6 %

DIGITALISAATIO

Vuoden 2025 osalta ei ole päivitettyä tietoa lukuina.

Tarkastuslautakunta:

- Tyytyväisyys sähköisiin palveluihin ja verkkoyhteyksiin strategian mittareissa ei ole ollut tavoitteessa, mutta verkkorakentaminen on edennyt v. 2025 aikana.

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	TAVOITETASO
Tyytyväisyys kunnan alueella oleviin verkkoyhteyksiin	Kuntabarometri	50% tyytyväisiä (2022) 3,29 (asteikolla 1-5, 2022)	49% (2023) 59% (2024)* 3,17 (2023) 3,48 (2024)*	70 % (tavoitetaso tarkistettu lähtötasokartoituksen jälkeen)
Tyytyväisyys kunnan sähköisiin palveluihin	Kuntabarometri	37% tyytyväisiä (2022) 3,29 (asteikolla 1-5, 2022)	37% tyytyväisiä (2023) 36% tyytyväisiä (2024)* 3,22 (2023) 3,17 (2024)*	60 % (tavoitetaso tarkistettu lähtötasokartoituksen jälkeen)

*) Kuntapalvelututkimus valmistui 14.2.2025 eikä uutta tutkimusta laadittu enää vuoden 2025 aikana

ILMASTO- JA YMPÄRISTÖTYÖ

Ei numeerista tietoa vuodelta 2025.

Tavoitteessa vuonna 2024.

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	TAVOITETASO
Hiilidioksidipäästöt vähenevät	CO2-raportti	4,9 t CO ₂ -ekv / asukas (2020), kestäväksi arvioitu taso 2,5 t CO ₂ -ekv/asukas (2035)	4,1 (2022) 3,8 (2023)* 3,7 (2024) *	4,1 t CO ₂ -ekv / asukas

*) Ilmastostrategiatyöryhmän 6.2.24 pidetyssä kokouksessa päätettiin vaihtaa päästöbudjettiin SYKEN päästölaskennan mukaiset luvut. SYKEN päästölaskennassa on liikenteen päästöistä läpiajoliikenne rajattu pois. CO2-raportin laskennassa on läpiajoliikenteen päästöt mukana. Kunnalla ei juuri ole vaikutuskeinoja läpiajoliikenteeseen, joten näin ollen SYKEN laskenta vastaa enemmän niitä päästöjä, joihin kunta omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan. Ilman läpiajoliikenteen tavoitteen lähtötaso olisi ollut 4,4 t CO₂-ekv / asukas (2020).

LIKKUMINEN

Ei uutta tietoa vuodelta 2025.

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	TAVOITETASO
Kevyenliikenteen verkoston kasvu	Väylien pituus (m)	Uusia toteuttamattomia jalankulun ja pyöräilyn maantieverkon kehittämistarpeita tunnistettu 55 181 metriä	n. 500 m (2023) n. 1 700 m (2024) n. 5 500 m (2025)	Uusia väyliä 20 000 metriä
Tyytyväisyys julkiseen liikenteeseen	Kuntabarometri	1,98 (2021), Vertailukuntien ka 2,98 (2021)	2,78 (2022) 1,84 (2023) 2,06 (2024)* Vertailukuntien ka 2,88 (2022) 2,98 (2024)*	Yli 3
Tyytyväisyys liikenneolo-suhteisiin jalankulkijan kannalta	Kuntabarometri	3,40 (2021) Vertailukuntien ka 3,84 (2021)	3,56 (2022) 3,27 (2023) 3,25(2024)* Vertailukuntien ka 3,8 (2022) 3,83 (2023) 3,77(2024)*	Yli 3,84
Tyytyväisyys liikenneolo-suhteisiin pyöräilijän kannalta	Kuntabarometri	3,21 (2021) Vertailukuntien ka 3,7 (2021)	3,33 (2022) 3,00 (2023) 2,98 (2024)* Vertailukuntien ka 3,7 (2022) 2,74 (2023) 3,76 (2024)*	Yli 3,7

*) Kuntapalvelututkimus valmistui 14.2.2025 eikä uutta tutkimusta laadittu enää vuoden 2025 aikana

Liikkuminen

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Strategiakauden 2022–2025 kevyen liikenteen verkostolle asetettu tavoite oli 20 000 metriä uusia väyliä. Toteutuma jäi selvästi alle tavoitteesta. V. 2025 aikana kevyenliikenteen väylää tehtiin kuitenkin eniten koko strategiakautena. Kuntalaisten tyytyväisyys sekä kevyenliikenteen, että julkisen liikenteen osalta ei ole tavoitteessa.
- Myönteiset edistysaskeleet: mt110:n kevyen liikenteen väylän rahoituksen neuvottelu valtion tieverkolla sekä Kirkkonummen ja valtion kanssa yhteisesti suunniteltu kevyen liikenteen väylä Rostista Veikkolaan. Yhteishankkeet ovat tarkoituksenmukainen tapa toteuttaa väyliä, joita Vihti ei yksin pystyisi rahoittamaan.
- ELY-vetoinen joukkoliikenne toteutui ensimmäisen täyden kalenterivuoden ajan nettokustannuksella noin 1,7 M€. Lipputulot ylittivät odotukset noin 500 000 eurolla, mikä on taloudellisesti myönteinen tulos.
- Tarkastuslautakunta toteaa, että **liikkumisen strategiset tavoitteet jäivät kokonaisuudessaan toteutumatta**. Tulevalla strategiakaudella tavoitteen asetteluun, resurssointiin ja seurantaan on syytä kiinnittää enemmän huomiota.
- Lentokenttä: Konkreettiset toimenpiteet sähköisen ja miehittämättömän ilmaliikenteen kehittämiseksi puuttuvat (raportoinnista kokonaan)/ eivät toteutuneet strategiakautena.

Vihdin kuntastrategian 2022-2025 loppuarviointi

Tarkastuslautakunta:

- Toiminnalliset tavoitteet näyttävät toteutuneen hyvin, mutta isossa kuvassa edistyminen vaikuttaa hitaalta ja strategiset mittarit ovat osittain epärealistisia, joten tavoitteet eivät ole kovin hyvin kytköksissä strategian toteutumismahdollisuuksiin
- Strategiset tavoitteet täyttyivät strategiakaudella vain osittain ja tämän voi tarkastuslautakunta strategiakauden viimeisessä tarkastuskertomuksessaan todeta. Strategian luonti on vaativa tehtävä, jossa on mietittävä tavoitteiden toteutettavuutta, realistisuutta ja uskottavuutta. Strategian tulee olla myös keskeisesti tarkasti mietitty joukko keinoja, joilla tavoitteeseen päästään.

Kunnanhallitus ja lautakunnat

Kunnanhallitus

Valtuuston 11.11.2021 asettamat kauden 2021-2025 kärkihankkeet

- Tunnin juna, Länsi-Rata
- Kehä V
- Hanko - Hyvinkään rata, sähköistys
- Nummelan Lentokenttä, asemakaavatyö
- Nuuksio, Pohjoinen portti
- Valtatie 2, nelikaistaistus – hidasta tulee joskus
- Kunnan uusien yritysalueiden kehittäminen
- MAL-yhteistyö
- Kuha-hankkeet

Kunnanhallitus

Vuoden 2025 keskeiset asiat:

- TE-toiminnan uudistus
- Länsirata-hanke
- Microsoft-datakeskustyömaa
- Väestökehitys ja kasvun tavoittelu
- Uusi kuntastrategia

Kunnanhallitus

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Johtavien viranhaltijoiden ja johtavien luottamushenkilöiden väliset jännitteet häiritsevät edelleen luottamusta.
- Poliittisten päätösten ennakoarviointeja tulee kehittää monipuolisesti ja toteuttaa tarkoituksenmukaisesti sekä huolellisesti.
- Uuden kuntastrategian luominen ei toteutunut suunnitellusti ja ajallaan. Poliittisessa valmistelussa on vielä kehitettävää, jotta päätökset saadaan tehtyä suoraviivaisemmin.
- Lentokentän asemakaavaa N199 on viety suunnitelmallisesti eteenpäin. Hanko-Hyvinkään rata on saatu sähköistettyä, mutta henkilöliikenteen kehittäminen Vihdin osalta on pahasti kesken.
- Nuuksion pohjoista porttia on pyritty kehittämään suunnitelmien mukaisesti, mutta loppuun saakka toteutusta ei ole saanut vietyä.
- Palojärven yritysalueen N201a kaavaa on edistetty lähes suunnitelmien mukaisesti.
- TE-toiminta siirtyi vuoden 2025 alussa kuntien hoidettavaksi. Resurssit eivät ole olleet oikein mitoitettuja, joka on heikentänyt palvelun tasoa.
- Väestökehitys ei ole toteutunut tavoitteiden mukaisesti tehdyistä toimenpiteistä huolimatta
- Microsoftin työmaa on edennyt suunnitellusti, mikä on aiheuttanut Vihdissä maa-ainesten käsittelyjen ongelmia esimerkiksi niiden vastaanottojen osalta.
- Nummelan alueella pienet tontit ovat menneet kaupaksi kohtuullisen hyvin, mutta muun kunnan alueella tonttimyynti on ollut erittäin heikkoa.
- Länsirata-hankkeen osakasneuvottelut saatiin päätökseen ja ratasuunnitelma hyväksyttiin. Osakassopimusten käsittelyssä asia ei edennyt täysin suunnitelmien mukaan.
- Vihti sai yhtiötettyä sote- ja pela-kiinteistöt lain edellyttämällä aikataululla.
- Nummelan Aluelämmön ja Adven Oy:n väliset neuvottelut uudesta lämmöntoimitussopimuksesta eivät olleet yksioikoisia, mutta päättyivät kuitenkin lopulta yhteisymmärrykseen.

Sivistyslautakunta

- 1.2.2025 ja sen jälkeen aloittaville kehitysvammaisille lapsille määritettiin asiakasmaksu varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaisesti.
- Lautakunta on maaliskuussa joutunut myöntämään lisämäärärahoja. Oppimisen tuen järjestelmä uudistui 1.8.2025 sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa, mitä ei oltu huomioitu henkilöstökuluissa.
- Lautakunnalle asetettiin tavoitteeksi sivistyspalveluiden kehittäminen huomioiden toimintaympäristön muutokset.
- Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluihin vaikuttavat hyvinvointialueen toimet eivät ole olleet riittävällä tasolla.
- Esitettyä alle 3-vuotiaiden lasten kotihoidon tukea ei otettu käyttöön.
- Move! - testauksesta toimintaan hanketta on hyödynnetty peruskouluissa tavoitteena lisätä ja tukea lasten ja nuorten liikkumista sekä edistää liikunnallisia elintapoja.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat:
Sivistyslautakunnan sitova toimintakate muutetussa talousarviossa oli –68.5 M€, ja toteutuma oli – 68.0 M€, mikä vastaa 99,2 %:a. Toimintakate alittui n. 559 000 eurolla, eli 0,8 %:a

Sivistyslautakunta

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Lasten ja nuorten kasvavaan mielenterveysongelmien kokonaisuuteen on syytä kiinnittää huomattavasti vahvemmin huomiota ja suunnitella toimivia ratkaisuja ongelman vähentämiseksi.
- On tärkeää huolehtia siitä, että kouluikäisten sekä toisen asteen opiskelijoiden kohdalla vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä tuetaan nuorten kokonaisuhyvinvointia.
- Yhteistyöhön hyvinvointialueen kanssa tulee edelleen panostaa ja kehittää sitä.
- Talousarviossa ei ole selkeästi huomioitu kaikkia palveluntuoton tarpeita kuten henkilöstöresursseja.
- Lautakunta poikkeaa yleisistä linjauksista varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen suositelluista kansallisista ryhmäkoista. Ryhmäkoot ovat tähän nähden pienemmät.
- Lasten ja nuorten kulttuuritarjontaan tulisi panostaa entistä enemmän henkisen hyvinvoinnin kasvattamiseksi.
- Lasten ja nuorten liikunnallisten elämäntapojen edistämistä ja lisäämistä tulee jatkaa.

- Henkilökunnan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen on edelleen syytä kiinnittää huomiota.
  - Psykkisistä syistä johtuvat työntekijöiden poissaolot olivat hieman lisääntyneet vuodesta –24. Myös palvelukeskuksittain jaossa sivistyspalvelujen sairaspöissaolot olivat kasvaneet 14,3 --> 16,9 poissaolopäivään/henkilötyövuosi.
  - Koulutusta ja etenkin esihenkilöiden johtamistaitojen koulutuksia on vieläkin syytä jatkaa.
  - Työturvallisuusilmoitukset ovat edelleen merkittävän suuressa osassa sivistyspalveluissa. Toimenpiteitä niiden taustojen selvittämiseksi on toteutettu, mutta ei vielä riittävässä määrin.

Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunnan tulosalueeseen kuuluu hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, kirjasto- ja kulttuuritoimi ja nuorisopalvelut. Hyvinvoinnin- ja nuorisotoimen tulosalueelle on tullut lisäksi maahanmuuttopalvelut, nuorten työpajapalvelut ja "lapsiystävällinen kunta" kehittämistyö.

Kirjasto ja kulttuuritoimintojen alueella kunnan tavoitteena on ollut tasavertaisten kulttuuripalvelujen tuottaminen, lukemisen edistäminen, kouluyhteistyön ja tietopalvelujen kehittäminen. Kirjastopalveluita ylläpidetään esim. omatoimikirjastolla ja kirjastoautotoiminnalla.

- Kultsa: kunnan kulttuuripalvelut on järjestänyt vuonna 2025 tiloissa aktiivisesti tapahtumia. Kultsan ulkoisen tapahtumatuottajan kilpailutus on päättynyt vuonna 2025 tuloksettomana.
- Suomen Unicef ry myönsi Vihdin kunnalle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen 31.3.2025. Tunnustus on voimassa 2 vuotta. Syksyn 2025 aikana rakennettiin uusi toimintasuunnitelma tulevalle kaksi vuotiskaudelle. Pontus-matkailuauto paransi avoimen nuorisotyön saavutettavuutta ja asiakaslähtöisyyttä. Nuorten osallisuutta vahvistettiin kutsu-toiminnolla, jonka avulla nuoret voivat tilata Pontuksen eri puolille kuntaa.
- Maahanmuuttopalvelujen tehtäväalueen talous toteutui pääosin talousarvion mukaisesti. Toimintakate vuodelta 2025 oli 261 757 euroa ja toteuma-aste 152,3 prosenttia, sillä toimintatuotot ylittivät toimintakulut 261 757 eurolla.
- Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tulosalueella oli vuonna 2025 yksi investointi: pääkirjaston lehtisalin kalusteiden uusiminen. Investointi toteutui suunnitelman mukaisesti, mutta investointiosan toteuma on 68.2 % TA/MTA tasosta. Kirjaston ja museon kävijämäärä on ylittänyt TA tavoitteen. 112 % MTASTa kirjasto ja museo 128 % MTASTa.
- Hyvinvointilautakunnan sitova toimintakate muutetussa talousarviossa oli -4.1 M€ ja toteuma -3.8 M€, toteutuma on 92,5 %. Sitova toimintakate alittui n. 305 000 eurolla ja 7,5 %. Toteutui lähes tavoitteen mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Kirjastotoimen kokonaisuus saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta on arvioitava huolella muistaen sen tärkeys kuntalaisille myös tulevaisuuden investointeja ja palveluverkkoa suunniteltaessa.
- Vihdin museon toiminta on tärkeää historian ja kulttuuriperimän tallentamisen suhteen ja sitä on tuettava.
- **Hyvinvointilautakunnan tulosalue saavutti toiminnalliset tavoitteensa lukuunottamatta Hyvinvointialueyhteistyötä, joka toteutui 20 %. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat lähes TA/MTA mukaisesti.**

Tekninen lautakunta

- **Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet vaihtelevasti:** Kuikun katusuunnittelu 40 %, uusien asuinalueiden rakentaminen (Helmiharju) 80 %, uusien yritysalueiden rakentaminen 70 % (Rosti), hukkalämmön talteenoton edistäminen 70 %, kevyenliikenteen väylien rakentaminen 200%, Vihkon öljylämmityksestä luopuminen -ensimmäinen kilpailutus ei pysynyt TA raameissa (20 %)
- Investointiosassa asuinalueiden rakentaminen on toteutunut 109 % TA:sta ja 69.8 % MTA:sta. Muuten toteumat ovat 80-104 % MTA:sta. Suuriakin TA muutoksia on tehty eri toimintojen alueella v. 25 aikana.
- Teknisen lautakunnan toimintakate muutetussa talousarviossa oli 12.1 M€ ja toteutuma 12.3 M€. Sitova tulostavoite, jossa toimintakate huomioidaan vähennettynä pysyvien vastaavien myyntivoitoilla ja lisättynä pysyvien vastaavien myyntitappiolla, oli 12.1 M€. Toteutunut toimintakate myyntivoittojen jälkeen oli 12.2 M€, mikä on n. 104 000 euroa eli yhden prosentin muutettua talousarviota parempi. Sisäisten ja ulkoisten tulojen ja menojen osalta sitova tulostavoite ylitettiin. **TP25 101 % MTA:sta, 98,6 % TA:sta, taloudelliset tavoitteet toteutuneet.**

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Merkittäviä taloutta kuormittavia investointeja valmistellaan uudisrakentamiseen, peruskorjaukseen ja kunnallistekniikkaan.
- Rakennuslupa hakemusten määrä on laskenut merkittävästi.
- Henkilöresursseissa vajetta, rektyroinnissa haasteita.
- Hankintasopimusten ja hankintojen hallinta ja ohjaustoiminta ja kilpailutukset vaativat tarkkuutta prosessien ja käytänteiden osalta mm. Puitesopimurajat.

Elinvoimalautakunta

Merkittäviä toiminnallisia muutoksia vuoden 2025 aikana

- TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille 1.1.2025. Vihti järjestää palvelut yhdessä Kirkkonummen ja Siuntion kanssa.
- Lautakuntarakenne uudistui 1.6.2025, minkä seurauksena kuntaympäristön palvelukeskus siirtyi teknisen lautakunnan alaisuuteen. Muutos heikentää vuosien 2024 ja 2025 talouslukujen vertailukelpoisuutta.
- Uimahalli saavutti kävijäennätyksen (44 323 kävijää). Liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma 2025–2030 hyväksyttiin ja sen mukaiset investoinnit toteutettiin aikataulussa.
- VIHTA-tasapainotusohjelma 2024–2025 päättyi. Toteuma ilman kertaluonteisia kiinteistöjärjestelyjä jäi noin 755 000 euroon tavoitellun 1,58 milj. euron sijaan. Hulevesimaksun laskutus alkaa vasta 2026, joten tuloja ei kertynyt vuonna 2025.

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- **Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen oli vuonna 2025 osittaista. Toiminnallisissa tavoitteissa saavutettiin myönteisiä tuloksia erityisesti liikuntapalveluissa ja maankäytössä, mutta taloudellisiin tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet eivät pääosin toteutuneet suunnitellusti.**
- **Talouden tasapainotustoimenpiteiden vaikutus jäi selvästi tavoiteltua heikommaksi. Kiinteistöjen myyntitulot jäivät merkittävästi alle tavoitteen (toteuma 42 800 €, tavoite 200 000 €), kiinteistöveroselvityksen tuotto alitti tavoitetason ja hulevesimaksun laskutus siirtyi vuodelle 2026. Useiden toimenpiteiden vaikutukset ovat vasta käynnistymässä (Hulevesimaksut, tilavuokrien tarkistus, Tahe-hanke).**
- **Talousarvion tulopuoleen liittyi merkittäviä virheellisiä oletuksia: sote-kiinteistöjen myyntituotot (5,2 M€) kirjattiin muutetussa talousarviossa elinvoimalle, vaikka ne kirjautuivat tilinpäätöksessä Tilapalveluille. Tämä heikensi toiminnan tarkoituksenmukaisuutta taloussuunnittelun osalta.**

- **TE-uudistus kasvatti elinvoimalautakunnan menoja merkittävästi. Sakkomaksut ylittivät alkuperäisen talousarvion noin 784 000 eurolla.** TE-uudistuksen rahoitusvaje on valtakunnallinen ongelma, ja kunnallisen tilanteen seurantaan ja raportointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta voidaan tehdä tarvittavia sopeuttamistoimia ajoissa. Tilanne uhkaa strategian mukaisen vastuullisen taloudenpidon toteutumista.
- **Tonttikauppa vilkastui selvästi edellisvuodesta** – asuintontteja luovutettiin 20 ja elinkeinotontteja 4, ja maanhankintaa toteutettiin ennätysmäärä 106,8 hehtaaria. Tämä osoittaa toiminnan järjestyneen tuloksellisesti tontinluovutuksen osalta. **Myyntituotot jäivät kuitenkin merkittävästi alle valtuuston asettamien tavoitteiden:** tyhjien tilojen myyntiohjelma tuotti 42 800 euroa tavoitellun 200 000 euron sijaan, jolloin talouden tasapainotukselle asetettu myyntituottotavoite jäi olennaisesti saavuttamatta.
- Elinvoimalautakunnan toimintaa ovat jälleen muokanneet mittavat organisaatiomuutokset. Keskeistä on, että viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välinen yhteistyö säilyy toimivana muutosten keskellä.
- **Talouden tasapainotusta yritettiin aktiivisesti ja päätöksenteko eteni, mutta tulokset jäivät vuonna 2025 vajaiksi. Uuden VIHTA-tasapainotusohjelman valmistelu on käynnissä – sen etenemistä on seurattava aktiivisesti.**

Rakentamis- ja ympäristölautakunta

Vuoden 2025 keskeiset asiat

- **Toiminnalliset tavoitteet toteutuneet paitsi Lumo-ohjelman mukainen toimenpide; vieraslajiohjeistus ja Crowdsorsa käytössä-ei toteutunut.**
- **Taloudelliset tavoitteet toteutuneet:** toimintakate MTA:ssa –1.1 M€ ja toteutuma TP25 pyöristettynä –1.1 M€. Toteutumaprosentti oli 96,4 prosenttia MTA:sta ja 99,0 % TA:sta, ja toimintakate toteutui n. 41 000 euroa talousarviota parempana.
- Vihdin ympäristönsuojeluhankkeet ja käynnissä olevat monivuotiset projektit toteutetaan yhteistyönä kuntien, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry:n kanssa.
- Kasvihuonekaasupäästöjen seuranta ja ilmanlaadun seuranta ostetaan ulkopuolisilta toimijoilta.

Lautakuntarakenne uudistui 1.6.2025

Rakentamis- ja ympäristölautakunta

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Ympäristölautakunta on suorittanut perustehtäviään hyvin.
- Haasteena edelleen on Höytiönnummen maankaatopaikan korvaavan maankaatopaikan löytäminen. Maanajossa on taattava kuntalaisten tasapuolinen kohtelu.
- Rakennuslupien käsittelyssä on viiveitä, eikä kunnan sivuilla kerrota käsittelyaikoja.
- Vihdin **asuntotuotannosta vuosille 2025–2026 ei ole julkaistu kuntakohtaisia tilastoja**, eikä niitä löytynyt Tilastokeskuksen tai muiden lähteiden kautta. Otetaanko rakennusvalvonnassa huomioon kuntalaisten ja tänne muuttavien asumistoiveet?
- Rakennusvalvonnan toiminnassa on esiintynyt aiheetonta viivettä, mikä ei ole noudattanut hyvää hallintotapaa. Lautakunta päätti ettei tämä aiheuta toimenpiteitä, vaikkakin tilannetta on pahoiteltu asianosaiselle.
- Budjetissa pysyminen edellytti budjetin tarkastamista ja tarkentamista alaspäin, koska lupia ei haettu budjetoitua määrää. Johtuuko osittain käsittelyaikojen viivästyksistä?
- Kunnan kasvuohjelmassa on ylevät tavoitteet, joihin rakennus ja ympäristövalvonnankin pitää kyetä vastaamaan mm. kaavahankkeiden priorisoinnilla.
- Vuoden 2025 puolella Microsoftin datakeskuksen rakennustyömaa on aiheuttanut paljon melu- ja pölyhaittoja ympäristölle ja asukkaille.
  - Erityisesti maansiirtoihin liittyvät seikat ovat aiheuttaneet huolta kuntalaisissa.
- Ympäristö ja ilmasto LUMO-ohjelman toteuttaminen on tärkeää päästöjen vähenemisen kannalta, SECAP-toimia on toteutettava.
- SECAP-toimenpiteet etenivät Vihdissä vuonna 2025 suunnitelmallisesti, ja kunta toteutti sekä suoria että ohjaavia ilmastotoimia useilla sektoreilla. Eteneminen oli kuitenkin epätasaista: osa toimenpiteistä edistyi hyvin, kun taas osa viivästyti resurssipaineiden ja laajojen tehtäväkokonaisuuksien vuoksi. Ilmastobudjetointi vahvisti ohjelman jalkauttamista ja paransi toimenpiteiden seurantaa, mutta tavoitteiden saavuttaminen edellyttää edelleen johdonmukaista toimeenpanoa ja riittäviä resursseja.

Yhteenveto

- Vihdin kunnan osalta on todennettavissa, että erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan tunnusmerkit eivät täyty. Tarkastuslautakunta haluaa kuitenkin kiinnittää huomioita talouden riskeihin ja tulevan lainakannan kasvutrendiin korkean investointitakaan vuoksi sisältyvä korkoriski mukaan lukien. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan on tärkeää, että talouden tasapainottamistoimia jatketaan määrätietoisesti. Tähän kytkettynä konsernin tulosoajasta ja valvontaa tulee edelleen kehittää. Sekä kuntalaki että **voimassa olevat konserniohjeet** edellyttävät, että taloudelliset tavoitteet – mukaan lukien investoinnit ja velkaantuminen – asetetaan ja seurataan kunnan toimesta sekä emokunta-, yhtiö- että konsernitasolla. Valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan pääosin saavutettu.
- Muuta huomioitavaa: Kunnan ja konserniyhtiöiden toiminnan ja tulosoajauksen tehostamiseksi, talouden vahvistamiseksi sekä vetovoimaisuuden kehittämiseksi, tarkastuslautakunta nostaa esille seuraavia yksittäisiä seikkoja:
  - Tarkastuslautakunnan analyysin mukaan kunnan palveluverkkoa ja toimintamalleja on kehitettävä kunnan suurimmalla tehtäväkentällä sivistystoimessa vastaamaan väestö ja veropohjaa.
  - Tarkastuslautakunta suosittaa kiinteistöstrategian laatimista huomioiden olemassaolevat ja tulevat todelliset tarpeet ja korjausvelka.
  - Kunnan tytäryhteisöjen ohjauksen ja valvonnan toimivuuteen tulee kiinnittää huomiota sekä erityisesti huomioida kuntalain 47 §:n edellyttämää, riittävää talouden ja liiketoiminnan osaamista.
  - Kaavoituksen ja rakentamisen etenemättömyys, on olennainen epäkohta kunnan vetovoimaisuuden näkökulmasta. Tähän epäkohtaan olisi tarpeen saada pikaista muutosta. Tämä pitää sitoa myös investointien suunnitteluun ja toteutukseen.
  - Tarkastuslautakunta katsoo, että on ryhdytty asianmukaisiin toimenpiteisiin vuoden 2025 arviointikertomuksen toteamusten johdosta.
  - Päätöksenteon mallien suhteen tarvitaan kehitystötä. Valmistelutyö sekä viranhaltijoiden että poliittisen valmistelun että yhteistyön osalta vaativat kehittämistä

Arviointikertomusten vastineet

- Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi 29.9.2025 kokouksessaan tarkastuslautakunnan edelliseen, vuoden 2024, arviointikertomukseen tehdyt vastineet. Vastaukset oli laadittu huolellisesti ja tarkastuslautakunta kiittää saaduista vastineista.
- Tarkastuslautakunta velvoittaa kunnanhallituksen pyytämään lautakunnilta selvitykset ja kuvaukset toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai on ryhdyttävä tässä arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen johdosta sekä toimittamaan selvitykset ja kuvaukset kunnanvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle tiedoksi viimeistään syyskuun 2026 loppuun mennessä.

V/HTA

